

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคร
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๗

๑. พระบรมศาสดาเสด็จไปกรุงกบิลพัสดุ์ ทรงยังนันทกุมารให้บวชแล้วในวันที่ ๓ ๆ ในวันที่ ๗ พระมารดาของพระราहुล ทรงแต่งตัวพระกุมารแล้วส่งไปยังสำนักพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยพระดำรัสว่า พ่อคุณ พ่อจงดูพระสมณะซึ่งมีสมณะสองหมื่นแควดล้อม มีวรรณะประดุจทองคำ มีวรรณะแห่งพระรูปประดุจพรม นั้น พระสมณะนี้ เป็นพระบิดาของเธอ หม่อมขุนทรัพย์ทั้งหลายใบใหญ่ ได้มีแล้ว ในเวลาที่พระบิดาของเธอนั้นประสูติ ตั้งแต่เวลาที่พระองค์ออกบวช แม่ไม่พอ (อีก) เลย ไปเกิด จง (ไป) ทูลขอมรดกแก่พระองค์ ท่านว่า ข้าแต่เสด็จพ่อ หม่อมฉันเป็นกุมาร หม่อมฉันถึง (ผ่าน) อภิเษกแล้ว จักเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ หม่อมฉันมีความต้องการด้วยทรัพย์ ขอเสด็จพ่อโปรดประทานทรัพย์แก่หม่อมฉัน เพราะบุตรย่อมเป็นเจ้าของสมบัติอันเป็นของบิดา ๆ พระกุมารเสด็จไปยังสำนักพระผู้มีพระภาคเจ้าถวายบังคมแล้ว หวนได้ความเสาะหาในพระบิดา ราเริงยินดีแล้ว ทูลว่า ข้าแต่พระสมณะ พระฉายของเสด็จพ่อสบาย (ดี) ได้ยินเจรจาเรื่องแม่อื่น ๆ เป็นอันมากที่สมควรแก่ตน ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงกระทำกตกิจเสร็จแล้ว ทรงกระทำอนุโมทนาแล้ว เสด็จลุกจากอาสนะหลีกไป ๆ ฝ่ายพระกุมาร ก็ทูลขอว่า ข้าแต่พระสมณะ ขอได้ประทานมรดกแก่หม่อมฉันเถิด ข้าแต่พระสมณะ ขอได้ประทานมรดกแก่หม่อมฉันเถิด ดังนี้แล้วตามเสด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ๆ แม้พระผู้มีพระภาคเจ้า ก็ไม่ได้ (บอก) ให้พระกุมารกลับ ๆ ฝ่ายบริวารชน ก็ไม่สามารถเพื่อจะทูลเชิญพระกุมารผู้เสด็จไปกับพระผู้มีพระภาคเจ้าให้กลับได้ ๆ พระกุมารนั้นได้เสด็จไปถึงพระอารามทีเดียว พร้อมกับพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยประการฉะนี้ ๆ ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงพระดำริว่า เราจะทำพระกุมารนั้นให้เป็นเจ้าของมรดกอันเป็นโลกุตตระ ๆ

๒. ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า รับสั่งหาท่านพระสารีบุตรเถระแล้ว ตรัสว่า สารีบุตร ถ้ากระนั้น เธอจงให้ราหูกุมารบวชเถิด ฯ พระเถระให้พระกุมารนั้นบวชแล้ว ฯ ก็ เมื่อพระกุมารผนวชแล้ว ความทุกข์มีประมาณยิ่งบังเกิดแก่พระราชา เพราะทรงสดับข่าวนั้น ฯ พระราชา ไม่สามารถจะอดกลั้นความทุกข์นั้นไว้ได้ เสด็จไปยังสำนักพระผู้มีพระภาคเจ้า ทูลชี้แจงให้ทรงทราบแล้ว ทูลขอพรว่า พระเจ้าข้า ขอประทานวิโรกาส พระผู้เป็นเจ้าทั้งหลายไม่ควรให้บุตรที่พ่อแม่ยังมีได้อุญญาตบวช ฯ พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทานพรนั้นให้แก่ท่านเธอแล้ว ในวันรุ่งขึ้นเสวยภัตตาหารเช้าแล้วในพระราชนิเวศน์ เมื่อพระราชาผู้ประทับนั่งอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ทูลเล่าว่า พระเจ้าข้า ในเวลาที่พระองค์ทรงทำทุกกรกิจวิธิต่าง ๆ เพชฌัญญูคนหนึ่ง เข้ามาหาหม่อมฉันแล้ว พูกว่า บุตรชายของท่าน เสียชีวิตแล้ว หม่อมฉันไม่เชื่อคำพูดของเพชฌัญญูนั้น จึงคัดค้านทวดานั้นว่า บุตรชายของเรายังไม่บรรลุโพธิญาณ ยังจะไม่กระทำกาลละ ดังนี้แล้ว ตรัสว่า มหาบพิตร บัดนี้ พระองค์จักทรงเชื่อได้อย่างไร แม้ในกาลก่อน เมื่อเขาแสดงร่างกระดูกแก่พระองค์แล้วทูลว่า บุตรชายของท่าน เสียชีวิตแล้ว พระองค์ ยังไม่ทรงเชื่อเลย ได้ตรัสมหาธรรมปาลชาดก เพราะเกิดเรื่องขึ้น ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล ไทยเป็นมคร

๑. สตถา กปิลวตถุปรุ คนตุวา ตตยทิวเส นนุทํ ปพฺพาเชติ ฯ
 สตตเม ทิวเส ราชุลมาตา กุมารํ อลงกริตฺวา ภควโต สนฺตํ เปเสสิ
 ปสฺส ตาต เอตํ วิตติสทสฺสสมณปริวฺตํ สุวณฺณวณฺณํ พุทฺทมรฺูปวณฺณํ
 สมณํ อยฺนเต ปิตา เอตสฺส ทว ปิตุโน ชาตกาเล มหนฺตา นิธิกฺุมภฺโย
 อเหตุํ ตสฺส นิกฺขมนกาลโต ปฏฺจาย น ปสฺสามิ กจฺจ นํ ทายชฺชํ
 ยาจahi อหํ ตาต กุมารโ อภิสกํ ปตฺวา จกฺกวตฺตี ภวิสฺสามิ ฌเนน เม
 อตุโธ ฌนํ เม เทหิ สามิโก หิ ปฺตฺโต ปิตุ สนฺตกสฺสาติ ฯ กุมารโ
 ภควโต สนฺตํ คนตุวา วนฺทิตฺวา ปิตฺติเนหํ ปฏฺฐิตฺวา หฏฺฐตฺถุโจ สฺวา
 เต สมณ ฌายาติ วตฺวา อณฺณปี พหุํ อตฺตโน อนฺรูปี วทฺนฺโต
 อฏฺฐาติ ฯ ภควา กตภตฺตกิจฺโจ อนฺโมทนํ กตฺวา อฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ
 กุมารโปี ทายชฺชํ เม สมณ เทหิ ทายชฺชํ เม สมณ เทหิติ ภควนฺตํ
 อนฺุพนฺธิ ฯ ภควาปี กุมารํ น นีวตฺตาเปสิ ฯ ปริชโนปี ภควตา สทฺธิ
 กจฺจนฺตํ นีวตฺเตตฺตํ นาสกฺปิ ฯ อิติ โส ภควตา สทฺธิ อารามเมว
 อคมาสิ ฯ ตโต ภควา จินฺเตสิ โลกุตฺตรทายชฺชสฺส นํ สามิกํ กโรมิติ ฯ

๒. อถโข ภควา อายสฺมนฺตํ สารีปฺตฺตํ อามนฺเตสิ เตนหิ ตฺวํ
 สารีปฺตฺต ราชุลกุมารํ ปพฺพาเชหิติ ฯ เถโร ตํ ปพฺพาเชติ ฯ ปพฺพชิต
 ปน กุมारे รณฺโธ ตํ สุตฺวา อหิมตฺตํ ทฺกขํ อฺุปฺชชฺชิ ฯ ตํ อธิวาเสตฺตํ
 อสฺกโกนฺโต ภควโต สนฺตํ คนตุวา ปฏฺฐินิเวทตฺวา สาธุ ภนฺเต อยฺยา
 มาตาปิตฺุหิ อนนฺุณฺณวตํ ปฺตฺตํ น ปพฺพาเชยฺยฺนฺติ วริ ยาจิ ฯ ภควา ตสฺส
 ตํ วริ ทตฺวา ปฺเนกทิวสํ ราชนิเวสเน กตปาตราโส เอกมณฺตํ นิสินฺเนน
 รณฺณา ภนฺเต ตฺมฺหากํ ทฺกกรการิกกาเล เอกา เทวตา มํ อฺุปฺสงฺกมิตฺวา
 ปฺตฺโต เต กาลกโตติ อาห อหํ ตสฺสา วจฺนํ อสทฺทหนฺโต น มยฺหํ

ปุตฺโต โโพธิ อปฺปตฺวา กาลํ กโรตฺติ ตํ ปฏิจฺฉินฺติ วุตฺเต อิทานิ
มหาราช ก็ สทฺทหิสฺสธ ปุพฺเพปิ อญฺฺจิกานิ คฺคฺคฺคํ ทสฺเสตฺวา ปุตฺโต
เต มโตติ วุตฺเต น สทฺทหิตฺถาติ อิมิสฺสา อตฺถุปฺปตฺติยา มหาลมฺปา
ชาตํ กเถสิ ฯ

